

Nevelési képes szaklap a serdülő ifjuság számára.

Megjelenik minden vasárnap egy iven.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos

M. KALOCSA RÓZA.

Szerkesztői szállás: papnövelde-utca 7. szám,
(hova a kéziratok és előfizetési pénzek küldendők.)

Előfizetési föltételek:

Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 „ — „
Negyedévre	1 „ 50 _n

Figyelmeztetés előfizetőinkhez.

Lapunk második évi folyamának első negyedéve e hó végén letelik, ígéretünkhöz képest iparkodtunk annak tartalmát érdekessé és tanulságossá tenni, hogy hasznos időtöltésévé váljék a serdülő ifjuságnak.

Nekünk kétszeres küzdelmünkbe kerül e lap fentartása és a közönség bizalmának megnyerése, mert előttünk — fájdalom — már többen kizsákmányolták a közönség bizalmát. . . .

Tehát nekünk még ezt is fáradsággal kelle keresnünk.

A tavalyi folyam utolsó negyedévi számai elmara dván, azon előfizetőinknek kiknek még egy negyedévi előfizetési pénzők maradt benn nálunk, az idei első negyedévi számokkal pótolattak. Vegyék tehát figyelembe ezt azon tiszt. előfizetőink kiknek az idei számok előfizetés nélkül mentek, *hogy ez nem erkölcsi kényszerítés akart lenni a végett, hogy előfizessenek, hanem pusztán tartozás.*

Azon előfizetőinkhez kiknek előfizetésük e hó végével lejár, tehát azon kérést intézzük, legyenek szívesek előfizetéseiket megújítani — nemcsak — hanem egy-két újabb pártolót is szereznii, ez utóbbi kérésünket valamennyi előfizetőinkhez intézzük, hogy lapunkat külső esínjára nézve is emelhessük, csak a mostaniakhoz még száz új előfizető jöjjön, mindjárt borítékban fog a lap megjelenni, mely által esínossága és tartalma növekednék.

Hat előfizetőt gyűjtőknek egy tiszteletpéldány jár.

Hat féléves vagy három egész éves előfizetőt gyűjtőknek a „Méhecske“ tavalyi folyamát fűzve elküldjük.

Egész évre	6 frt a. é.
Félévre	3 frt
Negyedévre	1 frt 50 kr.

Azon reményben, hogy kis olvasóink száma, e második negyedév kezdetével nem fogyni, hanem szaporodni fog, ígéretemet megújítom, hogy kis lapunkat mind külső csínjára, mind benső tartalmára nézve emelni iparkodom.

Kelt Pesten, márczius 14. 1869.

M. Kalocsa Róza.

Kedves P . . . . hugomnak

(Emléksorok).

„Imakönyv a munkás kézben!“
Kevés szóban élet-elved;
Kövesd híven, s én úgy hiszem:
Követed a legszebb elvet.
„Imakönyv a munkás kézben!“
Nemed így áll, mint ideál,
Az emberiség szemében.

„Lelked legyen szép rózsa-szál“
Arezod tükör; benn szemléljem
A hány szó csak ajkadra száll:
Tiszta illatról beszéljen . .
„Lelked legyen szép rózsa-szál“,
S hogy ne érjed hervadásod:

Szent vallásunk forrásánál
Keressed a boldogságot . . .

Minden hervad, — hervadásnak
Csak a hit nincsen kitéve;
Örökzöld ez amint örök
Isten oltá s szent beszéde.
— Minnél mélyebb a gyök, annál
Magasb a fa koronája;
A mint mély a hit szívedben;
Úgy nő, úgy lesz egetérő
Földi léted boldogsága.

BERÉNYI SOMA.

A művészet hatalma.

Beszély.

Sir Spencer Tonby elvégezte egyetemi tanulmányait és segédhivatalnok lett valamelyik angol tiszti ügyészségnél. Igen derék, komoly fiatal ember volt, a ki lelkesült pályájáért, s testtel-lelékel annak akart élni.

Ezenkívül szenvedélyes festész volt; e művészettel tölté üreidejét s azt meglehetősen tökélyre vitte, a mint az ezennel elbeszélendő történet igazolni fogja.

A büntettek előleges megvizsgálása levén szakmája, egyszer egy szerfölött konok, megátalkodott vén gonosztevő került keze alá, a kivel sehogy sem tudott boldogulni.

Művészete segíté őt a bűntény kiderítésében, de hogyan?

Egy tanú volt, a ki látta az egész rettenetes gyilkosságot, egy ifju kecskepásztor, a kit a vihar a hegyek közé szorított, s véletlenül úgy folyt le előtte az egész rémséges jelenet.

Egy keskeny hídon ment keresztül a vén ember leányával, szédítő mélység fölött. Midőn a közepén voltak, az apa letaszítá leányát a meredek mélységbe. Egy villám világítá meg a tájt, s a kecskepásztor élethűn tudta előadni, hogy mint látta hullani a leányt lefelé a szirtes szakadásba fehér ruhájában; mint állt az ősz bűnös fent a hídon, merev szemekkel bámulva áldozata után, a kit a karfán átdobott.

Másnap aztán a leány élettelen testét összezúzva találták a mélység fenekén, s a vén ember azt mondta, hogy véletlenül esett bele. Még ő siratta legjobban.

Hanem a kecskepásztor föllépett ellene, és súlyos gyanú nehezedett reá, melyet az ifju ügyész derített ki. Ugyanis a meggyilkolt leány mostoha gyermeke volt az öreg embernek; egy anyai nagybátya után nevezetes örökség szállott rá, s a gyilkos azt akarta magáévá tenni, mert míg a gyermek élt, a gyám hatóság nem adta ki kezéből.

E miatt ölte meg a leányt.

De ez csak gyanú volt, bár nagyon alapos. A kecskepásztor pedig csak egy tanú, bár megesküdt.

Önvallomásra kellett a bűnöst bírni, beismerésére rettentő gonosz tettének. Ez volt a fiatal ügyész föladata.

Minden módot megkísértett, hogy az igazságot kiderítse s a vétkest méltó büntetésének átadhassa: mind hasztalan. A kínzást az angol törvények tiltják; más minden kísérlet irányában pedig a vén bűnös makaesul megmaradt tagadása mellett. Emberi türelmet kifárasztó volt megátalkodottsága.

Folyton azt állítá, hogy gyermekét nagyon szerette s rendkívül szenved véletlen halála miatt.

Pedig az ügyész teljesen biztos volt, hogy a büntettet ő követte el. Előélete, mely telve volt gonosz szenvedélyekkel; sok egyéb más fenytést érdemlett kihágása, azonkívül a fenebbi gyanúk s a kecskepásztor vallomása — mind e mellett harczoltak. Az ügyész meg volt győződve, de teljes bizonyosságra emelni, a vádat még sem tudta, mert a bűnös nem vallott.

Forrt benne a harag. Önérzete volt sértve; az egész környék szeme rajta függött, mindenki eredményt várt tőle, s ő nem tud

semmit fölmutatni. A vén gonosztevő kifog rajta daczos tagadásával. Önvallomásra kell őt bírni!

Mint mondtam, mindent megkísértett vele, a mit a törvény megenged — eredménytelenül.

Ekkor egy nagybeesű gondolat villant agyába, s azonnal kiviteléhez látott.

Művészetét, festési tudományát hitta segélyül, melyről eddig, gyakorlati haszon tekintetében nem sokat tartott; melyről eddig azt hitte, hogy csak üres idejének kitöltésére, gyönyörködésre jó.

Most ennek kellett őt gyakorlati, ügyési hivatásában kiegészítenie.

És segítette is.

Kiutazott a tett színhelyére, a hol a gyilkosság elkövetetett. Még egyszer megmutogattatta magának a kecskepásztor által az egész helyiséget, elbeszélte vele magának az egész történetet körülmenyesen: akkor munkához fogott.

Az ügyész helyet engedett a festésznek; a kutató ész a képzeletnek. Az ügyész leült és festett.

Festett egy képet, mely a gyilkosság jelenetét — a kecskepásztor előadása nyomán — élethíven ábrázolá.

Viharos tájat tüntetett elő; sűrű fekete-felhős eget, melyen villámok cikáznak végig; hegyeket, szél által meghajtott fákkal. Közepén állott a keskeny híd. A mélység fölött, hullva, a fehér ruhás leány; fent a karfához dülve, az ősz bűnös, a mint kidiózó szemekkel mered utána. . . .

Soha szebb képet életében nem festett. Meg volt magával elégedve.

(Vége köv.)

MAJOR BÉLA.

Monda a gosauai tórol.

A hallstädti sóhegyek egyik völgyében, mely most Gosau völgynek neveztetik, századok előtt néhány pásztor család élt.

Ecsaládok egyikében nevedett egy kedves és istenfélő leány Geta, ki mindenki által szerettetett.

Hogy a mezőket szebb, több virág és gyógynövény boríták, hogy az erdők madarai szebben és vidámabban hangoztatták dalaikat mint azelőtt; ezt a völgy lakói mind Geta imái áldásának tekintették. — Annyival inkább midőn azt gondolák észrevenni, hogy Geta tündérekkel van összeköttetésben, hogy e hiedelmüket mi okozá, mindjárt megtudjuk.

Az időben, midőn az történt mit most elbeszélni szándékom, nem volt még semmi különös, magányos helyeken oly lényekkel találkozni, melyek most már csak a költő képzeletében élnek. Szigeteken s berkek tündérek, a vizek nymfák, és az erdők gnomák által voltak népesítve. — Ama völgyben is vettek néha ily lényt észre. Alacsony, kövér emberke volt ez, ki nagyon ritkán jelent ugyan meg; de Geta által valószínűleg váratott, mert ez gyakran nézett mélázva a magasba, a sziklákra pedig sovárgva tekintett; és csak akkor mosolygott ismét ha e tündér megjelent. — Hiába kérdezte bárki is barátja után, mert a leányka a tudakozók kérdéseit mindig felelet nélkül hagyta.

Látogatásakor mindig hozott a tündér Getának ajándékuul gyönyörű drágaköveket, melyek a napsugárban a legszebb szivárványszínekben ragyogtak. E köveket Geta felfülvén, nyaka körül hordta. —

Geta szemlátomást szépülve nőtt fel szülei örömeire, kik örömmel várták haza, ha reggel kihajtá nyáját a legelőre, honnan rendszeren csak este tért haza virágfüzerekkel ékítve. — Legszivesebben hajtá nyáját a magasban fekvő hegyi tóhoz, mely napos mezőtől környezve hűsítő italt nyujta.

Néhány év mult így el, semmi sem zavará e völgy pásztorainak boldogságát, midőn egy gyönyörű tavaszi napon Hoehenfeld felől egy magas sovány ember jött; öltözete nagyon szegényes volt s a korban már jó előre haladhatott, hátán tarisznya és kezében bot; kinézése a völgy lakóiban szánalmat gerjesztett.

Csak hamar talált is menhelyet, hegy uti fáradoalmait kipihenhesse; minden kunyhó nyitva állt előtte és a jó emberek bármelyikének segélyét igénybe vehető. Ő Geta kunyhójába ment, hol lefeküvék, mély álomba merült. — E közben eljött az est és Geta is haza tért nyájával, vidáman, ugrándozva. — Ma fölötté sok virággal volt diszítve, melynek legszebbjei koszorúnak fonva szép haját ékíték, míg nyakán ama művészi ügyességgel font láncz volt, melyet ő a tündér zöldes köveiből készíte.

Nagyon csodálkozott, hogy kunyhójában vendéget talál és midőn közelebbről szemlélte az alvót éles sikolylyal futott el. Szülei kérdésére, hogy mit jelentsen ez ijedelem, azt válaszolá, miszerint álmában látta ez idegent és úgy érzi, hogy ennek megjelenése semmi jót sem hozhat.

Azonban az idegen felébredve igen barátságos volt a leánykához, sőt, tarisznyájából oly gyümölcsöket vett elő, melyek e völgyben nem teremnek, minőket tehát Geta még nem látott, s azokat neki nyujtá, mit ő elfogadni határozottan ellenszegült.

(Vége köv.)

A világosságról. *)

A nap a fény s melegség forrása. Tőle kapja nemcsak földünk, hanem majdnem minden égitest a világosságot. A tudomány még nem hatolt annyira, hogy a látkörén messze túleső csillagokban egy földünkhez hasonló, megnépesített világot felfedezett volna. Nem tudjuk, mi a nap.

Pedig az ő fénye tartja fel a szerves életet földünkön. Mi nem látunk egyebet egy fénygolyónál mindig egy helyben, mindig egyenlő vakító sugarakat lövelve. Hogy mi ezt nem így élvezzük, annak nem ő, hanem földünk mozgása az oka. Távozzunk, elforduljunk tőle; hidegebb, sötét lesz nálunk. A világosság eme forrása állítólag csak egy forró fénykör, mely egy sötét gömböt övez, ép úgy, mint földünket a lég. Milyen lehet az élet ezen belül, azt még képzelni sem vagyunk képesek.

A nap, tehát a világosság befolyása rendkívüli földünk állati egy növényéletére. A déli égöv alatt mily buja zöld a növényzet, magasak a fák, a virágok a legelragadóbb szín pompában ragyognak. Kisértsük meg az ott dúsan tenyésző növényzet egyikét égaljunk alatt üvegházban, saját földjében növelni, nem veszi-e színét, pompáját, sőt gyümölcsének ízét? Mert nem az égövet érintő napsugár melege, fénye táplálta; mert mesterségesen akartuk kárpótolni. Minél inkább az északi vagy déli sarkpontok felé közeledünk, annál színtelenebb a fű, alacsonyabbak a fák. A jeges tengernél van-e egyéb zöld a mohnál? Itt fogalmuk sincs az embereknek azokról a dús lombosított magas sudarokról, melyek Afrikában s Dél-Amerikában áthatolhatlan erdőket képeznek.

A tenger mélyén tenyésző növény színtelen, hozzá nem hatol le a napsugár. Minél feljebb nézzük azonban, annál szebbek levelei sötét vörös szín még lejjebb s íme majdnem a felületen, hol a világosság teljesen éri, a legszebb zöld.

Ha a nap lenyugszik, a virágok bezárják kelyheiket, s reggel az első napsugárra mily mosolyogva tekintnek szét. Ugyan miért képez kivételt az estike, mely mint keleten a lotus virág, a nap nyugtával tárja ki virágának szirmait?...Ha egy növényt sötét helyre zárunk s csak kis rést engedünk a világosságnak, néhány nap múlva egészen ama pont felé lesz fordulva.

Ki ne ismerné a napraforgót? Ez a nap vonzó erejének legészrevehetőbb bizonyítékát adja.

*) Figyelmeztetem kis olvasóimat e gyönyörű kis czikkre, mely gondolkozásukat méltán felköltheti.

A természet nemesak szép, de fenséges is. Mily bölesen van minden berendezve, minden a maga helyén. Az erdők árnyában kuszó növény, apró gyenge virágocska, nem lenne-e semmivé oly kopár helyen, hova a nap heve gátlanul hat? És viszont a gabona megérnék-e árnyékban?

De nézzük az állatokat. Délen a tarkaszőrű tigris, leopárd; azok az óriási kigyók fényes zöldet, vöröset játszó hátukkal; papagáj, s az a gyönyörű kis kolibri, tarkabarka tollaikkal mind a legfrisebb s élénkebb színekben pompáznak. Ez élénk színezet a sarkak felé közeledő tájakon mindinkább halványabb lesz, még a jeges medve egészen színtelen, szürke.

Látva, mily befolyást gyakorol a napsugár a természet szépségére, lehet-e csodálni ha még az ember is bűvöletének hatalmában van? A ki éveket töltött sötét börtönben, barlangban, hova gyéren hatolt a világosság, százszorosan elhagyatottabbnak érezte ott magát, mintha bármely lakatlan szigetre vetette volna a hullám. Ha pinczébe megyünk szinte nyomasztólag hat reánk a lég, mert tudjuk; hogy itt nem keres fel a világosság. Tapasztalhatta azt mindenki, hogy napfényes időben sokkal vidámabb, boldogabbnak érzi magát, mint borongós, ködös napon; ekkor hajlandóbb kedélyünk a szomorúságra.

Most beszéltem a napról, mint melegség és világosság forrásáról, később majd mint a színek forrásáról fogok róla beszélni.

H. ELMA.

Visszapillantások a múltba.

Krisztus előtt 87 évvel márczius 1-jén vette be Athént, a görögök fővárosát Sylla, a római consul. Küldöttség ment Syllához kegyelmet kérni, s hosszas beszédet tartának neki, elsorolva Görögön, főleg Athén dicsőségét. Ezt rosziul tevék a görögök; mert Syllát felbószíték e dicséreték, s mondá, hogy ő nem jött ide Görögön történelmét tanulni, hanem az athénieket megfenyíteni, s első hevében e nevezetes várost a földdel egyenlővé akarta tenni, de jobb szelleme győzött.

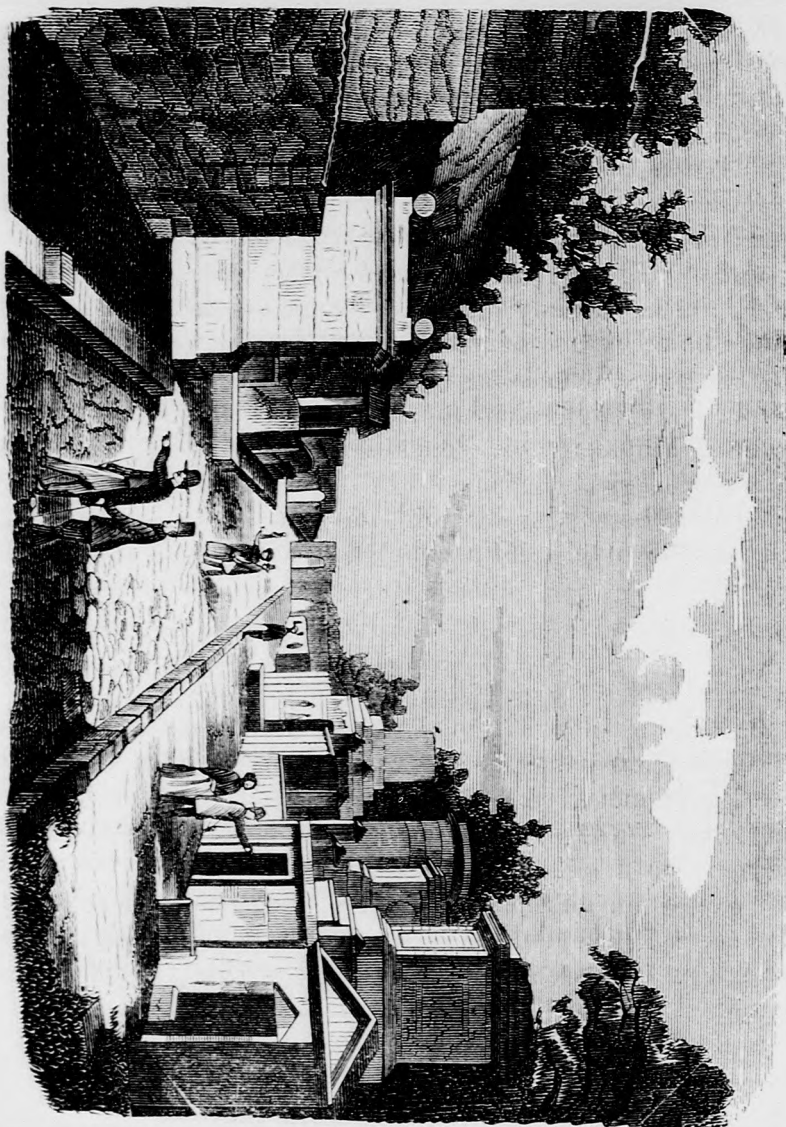
A „sírok utcája“ Pompéjiben.

Képpel.

Titus uralkodása alatt 79-ben Kr. u. kitört a Vezuv és elborítá a közelében fekvő városokat; tömérdek emberélet és tömérdek kincs lett az áldozat.

Pompeji, Herculanum és Stábia tűzokádó hegyekből kiömlő láva és hamu által úgy eltemetettek, hogy nyomukat is vesztették, és Pompéji nyomára is csak nyolczvan év előtt akadtak, ez nem csak az építészetre, hanem a festészet és irodalomra nézve is becses felfedezés volt.

Borzadalmas lehet e kihalt városba lépni, hol még most is

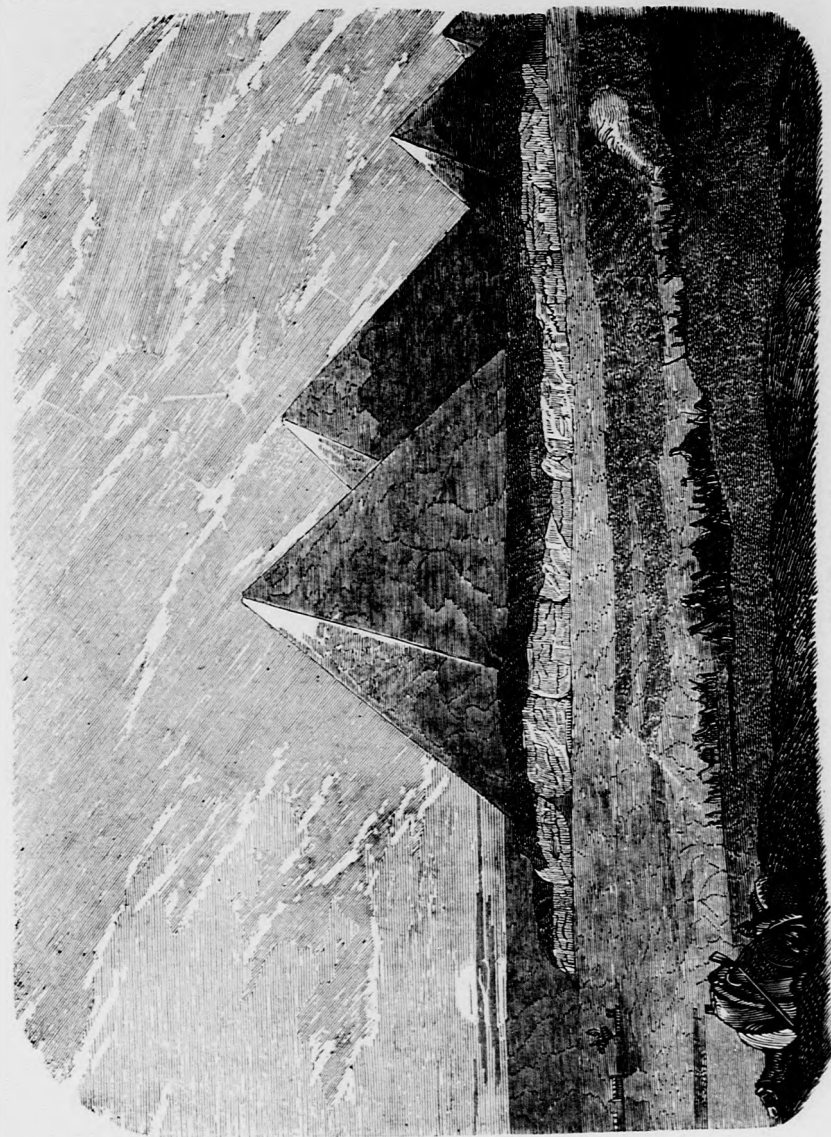

A „sírok utczája“ Pompéjhen.

majdnem 1803 év után láthatók a kétségbeesett emberek tetemei; különösen pedig borzadalmas az utca melyet képünk mutat. Ez az úgynevezett „sírok utczája,“ melynek elnevezése onnan van, hogy azon utca mindkét oldalán a házak közt, csak sir-em-

lécekre találunk. — Pompéjinek eddig körülbelül ötödrésze ásatott ki. — Herculanium nyomára 1709-ben találtak; tehát előbb mint Pompéjire, de a kutatások, csak 1738-ban kezdettek meg. Újabban ismét 1828-ban kezdtek az ásatásokhoz.

A két szerencsétlenül járt város fölé Portici és Rezina vannak építve.

A gúlák Egyiptomban.

A gúlák Egyiptomban.

Képpel.

A gúlák vagy pyramisok a világ hét csodái közé tartoznak, és méltán, mert mind az eszme, mind a kivitel, mind pedig az idő,

melyen át fenállanak óriási. Még ma is, midőn már nagyszerű szellemi munkák tanui vagyunk, a mívelt utazó bámulattal áll meg a Sahara pusztáján, a mint előtte ez óriási építmények fölmerülnek. Építési idejük körülbelül 2000 évre Kr. e. tehető, midőn az egyiptomi királyok nem tudván más dolgot adni a fogságába került népeknek, megcsináltatták velük síremlékeket. E gulák nemcsak nagyszerűek, hanem érdekesek is. Mindenik alatt egy-egy királynak a mumiája nyugszik, tudta ezt az utókor, de sok ideig hasztalan fáradoztak ama folyosók felfödözésén, melyek a középpontba vezettek, hol azután egy terem alaku hézagban a legnagyobb pompától körülvéve várja a föltámadást ama bebalzsamozott csontalak, mely most már a legcsekélyebb pont e nagyságban. — Még eddig igen kevés gulának a nyílását sikerült felfödözni, annyira el van az rejtve, de úgy látszik még is számítva volt ki vagy bemenetelre, miután az egész kőhalmazon egy folyosó vonul végig hol le, hol fel vezető lépcsőkkel, mígnem az említett pompás teremle ér.

Az egyiptomiak az indusokon és zsidókon kívül a legrégebbi kor legcivilizáltabb népe volt, különösen az építkezés által tűntek ki. Találhatni még itt-ott templomok romjait, melyek ők a Nylus kiöntései ellen óvandó magaslatokra építettek, melyeket azonban most már a homok nagyrészt eltemetett. E bálvány templomok bejáratánál egyetlen egy darab gránitból vésett óriási tenek állanak sorban, körülöttük pedig szinte kőbe vésett hieroglyphék írvák. Ez írást, melynek betűit egyes állatok vagy tárgyak képviselték, csak a papok tudták elolvasni.

Az evet vagy mókus.

Az evet esinos kis fűrge állat, ugyanis az erdőben lakik; de nem olyan vad mint a többi erdei állatok. Szép nyulánk termete, kiálló szeméi és ártatlan vidorsága által magát az emberek előtt igen kedvessé teszi. Szépségét különösen emelik hegyes szőrpamaesos fülei, gyönyörű nagy lombos farka. Hátulsó lábai hosszabak mint az elsőek ennek következtében igen jól tud ugrani. A földön könnyű elfogni, de ha fához ér, arra nyilsebességgel felmászik és ha az ágak között egészen othon találja magát, és egyik fáról a másikra ugrál, szükség esetében galyak és lombok alá észrevétlenül elrejtí magát.

Erdő, különösen a fenyves, kedvencz mulató helye; ott lakik a vén odvas fákon honnan csak akkor jó le, ha nagy szél ingatja országát. Legkedvenczebb eledele a vad bogyoró, dió, mogyoró és fe-

nyómag, evésközben farára ül és a farkát felfelé tartja, a diót nagy ügyességgel megtöri. De a kis hamis olykor, olykor gyümölcsös kertekinket is meglátogatja és ott a gyümölcsökből a magot kiszedi a diót mind el hordja, még a rigók és egerek után is leselkedik, kivált télen, midőn az elesége megfogy.

Igaz ugyan, hogy télire gondoskodik, élés tárába ősz alatt igen sok gyümölcsöt hord össze, hanem nem a legjobb gazda, mert igen jó étvágya van, készlete rend szerint megfogy hamar. Sokszor még a hó alatt is kénytelen kaparni, még télen sem alszik; nagyhidegben ugyan nem szeret kinn járkálni; ha ilyenkor az ember a fát, a melyen lakik, megkoppantja, mindjárt, az ágakon terem, veszélyben igen élesen sivít; ha ingerlik, vagy valamije fáj, tompa mormogást hallat.

A mily ügyes csinos hajlékát épen olyan ügyességgel készíti el, a vénebb fák ágai és sűrű lombjai közé, vagy pedig a szarkák elhagyott fészket foglalja el. Külön fészket készít az alvásra, külön pedig az éléstárnak. Rendesen e célra száraz galyat hord össze, és azt ügyesen mohával letakarja, a fészek fölfelé nyílik és az eső ellen galyból és mohából tettőt, fon az egész fészekre.

Ellensége az evetnek különösen a nyuszt ezoboj és a menyét, melyek egyik fáról a másikra, némely ragadozó madarak mint a bagoly, a nappali ragadozók is kedves ízű husáért üldözik. Az emberek nem nagyon vadászzák, mert igen kicsi, de húsa bár jóízű az ember sajnálja meglőni, hurokkal és más készületekkel is igen nehéz megfogni.

Nem csak testalkata szép a mókusnak, hanem nagyon kedves állat is, lakát tisztán tartja. Minden tavasszal új ruhát vesz magára, a réginél világosabbat, vörhenyes barnát itt-ott fehérest. A szobában is tartják. Kivált a kis gyermekek igen szeretnek játszani, fiatal korán befogva megszelidül, de azért igen mérges kis állat. A szobában rendesen kalitkába tartják, mert szabadon mindent összerág.

A pór és a medve.

(Rege.)

Nagy erdő közepén volt egy darab irtás, melyet egy pór felszántott. A medvének erre lévén útja, köszönté a pórt, s kérdé:

- Mit csinálsz itt jó ember.
- Szántok, és rozst akarok vetni.
- De az erdő vadjai megfognak rongálni vetésedet,
- Fájdalom, ez megtörténhetik.

— Mi lesz jutalmam, ha én meg őrzöm?

— Mit adjak néked? . . . No nem bánom, felét a veteménynek.

— Legyen, — szólta a medve, — áll az alku.

A pár zabbal veti be a földet, s a medve hűségesen meg őrzé. A pár annak idején le aratá a kalászokat, de a szalmát a földben hagyá.

— Ime, itt van osztályrészed, — szólta a medvéhez.

A medve morgott, de a pár emlékezteté a kötött alkura, hogy felét fogja kapni a terménynek. A medve csalatva érzé magát s bosszúsán odább czammogott.

Következő tavasszal ismét a földművelésnél találta a medve a pórt.

— Mivel foglalkozol? — kérdé ismét.

— Rozst akarok vetni.

— De az erdő vadjai meg rongálják.

— Ez nagyon valószínű.

— Mit adsz, ha megőrzöm?

— Mit adjak? felét.

— Jó, de felső felét.

— Nem bánom, — válaszolt a medve.

De most már a pár répát ültetett, s midőn ősszel ki ásta a földből, felső felét, azaz leveleit a medvének adá.

A medve bosszús volt s haraggal mondá:

— Látom, nem élhetek barátságban az emberekkel; ezentúl ellensége leendek.

Azóta a medve ragadozó állat.

A gyémánt.

A gyémánt a drága kövek közt legtöbbször becsültetik, mivel mindannyiánál keményebb, a miért is minden ásványt karezol, sőt még az üveget is metszi, ő maga pedig csak saját porával csiszolható.

E kő fénytelenül, sőt néha barnás színben jó elő, de kiciszolva tiszta átlátszóvá lesz és színjátéka gyönyörű. Néha sárga, rózsaszín, zöld és fekete színbe játszó is találhatók.

A gyémánt nem egyéb mint jegezesedett szén, és ezért el is égethető, természetesen a lehető legnagyobb melegnél, többnyire a gyújtó tűkör által; és elégetve a legcsékélyebb hamut sem hagyja maga után.

Legtöbb gyémántot találhatni Keletindiában, de Brazília is híres gyémántbányáiról; ez már 1500 óta a Portugalok hatalmá-

bar volt, de a gyémántot csak 1628-ban fedezték itt fel. Nehány munkás foglalkozott egy folyó partján aranyosással, és apró fehér kövecseket találtak, de azokat mint haszontalanságot eldobták, míg nem a helytartó figyelmeztetve, Lizsazonba küldött belőlök, hol is kitünt, hogy a haszontalannak hitt kövek, valódi gyémántok.

Találni még gyémántot az Uralhegységben, Bornev szigetén.

Gyakran jó elő a gyémánt vas tartalmú földben, miből az magyarázható, hogy a vas is szükséges a gyémánt képződéséhez.

Az eddig ismert gyémántok közt legnagyobbak állítják a Kohinoret, mely Lizsazonban a királyi kincstárban van, ez tojásdad idomu és nehézségét 1680 karatra mondják, értéke angol ékszerészek szerint körülbelül 58 millio sterling. — Kelet-Indiában találtak ama 279 karat nehézségű és hatodfél millio forint értékű gyémánt, mely a Mongolok birtokában van. — Szintén Kelet-Indiából került azon nevezetes gyémánt, melyet Orlove herceg egy örménytől vett két és egy fél millióért, és II. Katarina czárnőnek ajándékozta; 193 karatot nyom. — Franciaországban is van egy nagy gyémánt, mely Pitt név alatt ismeretes; ez 136 karat és öt millio livrere becsülnetik. E kő is Kelet-Indiából került; egy rabszolga csempészte ki a bányából és eladta egy matrónak igen csekély árért, egyszersmind azt is megígértette magának, miszerint a matrón öt a hajón elrejtve Európába hozza. Azonban alig hagyta el a hajó a kikötőt a ravasz matrón a tengerbe lökte a szerencsétlen rabszolgát a gyémántot pedig néhány száz forintért a keletindiai helytartónak, Pittnek, adta el, (innen a gyémánt neve) kitől Orleansi Fülöp vette meg másfél millióért. — A 15 században Károly (a Bátor melleknévvvel) burgundi herceg birtokában volt a legnagyobb gyémánt, mit ő egy a Svájcban vesztett ütközet alkalmával, elvesztett. Egy katona találta meg és egy tallérért adta el; nem sokára a florenzi herceg vette meg jó nagy összegért.

A gyémánt értéke, annak nehézsége és tisztaságától függ. Nehézsége gran és karat szerint határozatik meg. Egy karatban négy gran van.

A keletindiai gyémánt telepek körül, már a gyermekek is értenek a gyémánt becsléséhez, és pedig oly ügyesen, hogy kezükön megmérve a követ, tökéletesen meghatározzák az árát.

H MARISKA.

Ilonka szünórái.

Oh be esunya idő is az, midőn ha az ablakon kitekintünk nem látunk egyebet sárnál, esernyős embereknél, kik mindanyian útjuk

czélja felé sietnek, míg máskor lassú léptekkel haladva élvezik a jó időt. De ez még mind semmi volna, mi köze annak a sárhoz, a ki nem szándékozik az útezára?

Az esővel azonban mindig oly sötét napok járnak; az ég borult, minden szomorú szint ölt; bizony még — irni sincs kedve az embernek. Képzelem hogy ki fognak engemet ezért nevetni, főleg ha tiszta, napos időben olvassák e sorokat, melyeket én olyan zuzolódván irtam.

Tudom pedig, hogy önök közül is vannak sokan, kik nem kis boszankodással fogadják, ha valamely tervüket elmossa az eső. Mennyire számol néhány szünórára, alig tudja elhatározni, mire használja fel, mire juttasson abból a néhány órából. De ha semmi ohajtást sem lehet teljesíteni, be jól esik akkor, ha van egy jó könyvünk, olyan örömmel olvasunk belőle, főleg a ki rítkán részesülhet ez élvezetben. A ki tanul, annak legelső a tanulás, azután jó a szórakozás. Pedig alkalmasint van köztünk olyan, ki ez utobbinak enged előnyt, oh a fiúk különösen nagyon hamisak. Százszorta szivesebben olvasnak egy mesét az alatt, míg a latin ejtegetéseket kellene tanulniok; tudják ők jól, de talán nem akarják tudni hogy mindennek megvan a maga ideje.

Jaj de is szép egy csatának a leírása, hisz én is katona leszek, nekem ezt tudni kell, szokták mondani.

Ha a főváros utczáin végig megyünk, lehetetlen meg nem állni egy-egy könyvtáros kirakata előtt, mennyi könyv van itt kitéve, élvezet még címeit is olvasni. Itt egy csoport képes könyv kisebb gyermekek számára, jaj be szép friss színekkel van festve! azután mily mulatságos, mily jó izüt lehet rajta nevetni, főleg ha a kis leány maga el tudja olvasni azt a kis verset, mely minden kép alá írva van.

Ismét mások már elbeszéléseket, érdekes útleírásokat tartalmaznak, melyek könyved modorban sok minden szép s hasznos tudnivalóval ismertetnek meg. Odább jeles írók s tudományos férfiak neveit olvassuk a címlapon; de ezeket hagyjuk, nem értjük még mi azt, amint azok írnak, majd csak idővel, olvasván műveiket fogjuk beismerni, mennyire megilleti őket a tisztelet, melylyel neveiket említeni tanítottak. Nézzünk még meg néhány költeményes könyvet; a költőknek nem csupán neveit ismerjük, műveik kezeinken forognak sőt szavalmányul a leghazafiasabbat szeretjük választani.

A mi legelőször tűnt szemembe, de azért legutoljára hagyám egy igen szép aczélmetszet volt, mely József és Mária futását Egyiptomból ábrázolá, de nem számáron mint azt rendesen látni szoktuk. E meglehetősen nagyságu képen egy kis csolnakot látunk a csendes apró hullámokat vető vizen, melyben a szent család ül,

félelemmel, de mégis bizalomteljesen tekintve ég felé. A esolnak felett gyönyörű légi alakok — angyalok — lebegnek, egyrészt elől, a járműt vonva, a többi a bennülők felett lebeg s óvja a veszélytől. Oly finoman, izléssel van ez eszme kivíve, hogy valóban szépnek mondható.

A kik olvasni szeretnek, itt időznek legtovább, vannak kik inkább szemle alá veszik a divatkirakatokat, s mások a fegyvereket.

Különfélék.

Az „Athenaeum” nyomda igazgatóját, Oszterlam Károlyt, érzékeny kár érte; a Borz utczában lévő pincze raktárában tűz ütven ki, tömérdek könyv, nyomtatvány és papirkészlet égett el. A helyiséghez hozzáférni igen nehezen lehetett, s így több óra múlt, míg e gyulékony anyagot elolthatták.

Ifjú báró Vay Miklós, ki a szobrászatra igen nagy hajlamot érez, s már több igen csinos mű került ki vésője alól, ezen művészetbeni tökéletesítése végett Rómába ment, s több ideig fog ott lakni. Őt valóban szenvedélye, s a művészet ihlete ragadja ezen tanulmányra, és nem a megélhetés ösztöne.

Benza Ida, a nemzeti színház egykori buffo énekesének, Benzának leánya, kiről néhány év előtt senki sem tudta, hogy tanul-e énekelni, sőt még azt sem igen tudták, hogy Benzának leánya van, annyira rejtve tartá, s most, miként egy milanói levelező írja, még Verdi zeneszerző véleménye szerint is, mint első rendű művésznő lepi meg a világot. Ő jelenleg Milanóban van szerződve, de kilátás van reá, hogy nemzeti színházunknak megnyerheti az igazgatóság, tizenkét ezer forint évi fizetéssel, s egyéb mellékes, de lényeges kedvezményekkel.

Ideit elünk valóban a leglanyhábbak közé sorozható, minőket a „Gardener Magazin” fölsorol. Ezen lap szerint 1172-ben a fák már februárban lombosak voltak, a madarak fészkeket raktak, s fiaikat szárnyra bocsájták. 1289-ben híre sem volt a télnek. 1421-ben minden gyümölcsfa virágzott már márcziusban, s april végén megért a cseresnye, májusban pedig a szőlő. 1538-ban már januárban virágoztak a kertek. Az 1572-ik év tele épen olyan volt, mint az 1172-iki, 1607., 1612 és 1617-ben is igen szelid volt a tél. 1659-ben sem volt fagy és hó; 1632-ben épen nem kellett fűteni. Az enyhe telekhez soroztatnak még az 1791., 1807. és 1822-iki midőn lombozatos fákat lehete látni, és madárdalt hallani.

A „velo-czipéd” két kerekű járművön, melyet sem gőz nem hajt, sem ló nem von, hanem az illető, ki rajta ül, hozza mozgásba a kerekeket — egy utas érkezett nemrég Párisból Bécsbe, s szándéka e járművön a félvilágot beutazni. Ily járművet nálunk is láthatni, sőt raktára is van, a hol egyszersmind annak mikénti használatára megtanítják a vevőt.

Berlioz Hector, ki a „Rákóczy indulót” nagyszerűen átírta, nemrég meghalt.

Számrejtvény. — Gönczy Belától.

	2	12	2	5.	Hogyha az vagy : nagyon szép.	
	7	8	8	10.	Ez itten egy női név.	
	8	10	8	10.	Virgácsot és kalácsot. Kap tőle a kis gyermek.	
	1	2	12	10.	A lakziban jaj neki.	
		1	10	1.	Az ur is megeheti.	
	3	2	4	6.	Honunkban ez sok terem.	
		12	13	3.	Nagy átok az emberen.	
	2	3	2	4	6.	Étvágyat kap hogy ha lát. Nyers tököt és uborkát
	1	2	3	5.	Ez úgy erős ha magyar.	
			13	11.	Ez életet olt hamar.	
4	6	7	8	7	5.	Ennek áll csak a világ.
	1	2	3	2	5.	Mindent rózsaszínben lát.
	1	7	4	6	7.	Hangja dörög menydörög.
	12	2	3	4	13.	Mit se ér ha eltöröd.
		7	8	17	3.	Ez a legszebb teremtmény.
		5	6	7	8.	Kinek ez nincs, mily szegény.
		12	2	8	10.	Ez a parasztnak neve.
	9	10	11	12	10.	Ez a nő név szép szinte.
	1	10	11	12	13.	Egy pár zsákkal volna jó.
	8	10	3	2	5.	Rajta is jár a hajó.
	8	10	11	12	13.	Sajnálom ki ezen jár.
		3	2	4	6.	Ilyen szív ne volna bár.
		2	3	5	13.	Még a szél sincs ily sebes.
	3	2	6	4	10.	Jó szagu virág biz ez.
				1—13.	Iczi, piczi de feje Elcezekkel telí s tele.	

Megfejtési haiáridő april 19-ike.

A 7-ik számban megjelent sakkrejtvény értelme :

A méhecske napestig száll,
Mig magának ételt talál
Mégis mind azt meg nem eszi,
A felét is hazaviszi.
A feléből házat épít,
Más feléből házat készít.
Lesz is télen jó falatja,
Mert nyáron megtakarítja.

Ugyan e számban a számrejtvény : Mankó.

Megfejtették. Maller Bernard, Maller Nina, Schwartz Magda, de Rivo Ilona, Szívós Gyula, Offenheimer Gusztáv, Brück Száli, Vicenty Sarolta, Sebestyén Zsigmond, Sebestyén Árpád, Platthy Camilla (2-ik és 3-ik számokból is.) Plavetz Jenő, Plavetz Béla, Ungar Feri, Manheim Fanny, Reviczky Sarolta, Kálóczy Zoltán, Tavasy Gyula, Székely Ilona, Jankó, és Malvin (végre!) Külley Etelka, Vicenty Sarolta, Stamborszky Lajos, ifj. Lovassy Sándor, Rády Zsófi, és Izabella, Baló Etelka, Adler Samu, Leidenfrost László.

A kis posta. Kovács Gusztáv urnak. Köszönjükjönni fog-Kurz Samu néptanító urnak. April 1 sőjétől kezdve menni fog a lap az iskola számára, az ígért munkákat, ha lapunk irányával megegyez szívesen közöljük

Wallisch Lajosnak. Kérjük a számrejtvény értelmét.

A viaszgyöngyök. A jövő számban.

„Zrinyi Miklós halálára“ és az „el-ő“ vers nem közölhető.

K. B. urnak. Mi a lapot nem egyeseknek ; hanem i s k o l á k

számára ajánlottuk i n g y e n.